
Halvt sett, halvt tenkt

Umbrian Sequences

Tegninger og malerier Visningsrommet USF Bergen
ANMELDT AV ØYSTEIN HAUGE, Bergens Tidende 10.10.2003

En magisk reise i grensetraktene mellom Umbria og billedkunsten

Fornemmelsen av farger har vært et privilegert område i modernismens kunst og kunstteori. Sannsynligvis fordi fargene i denne perioden mistet sine kvasivitenskapelige symbolverdier og til slutt viste seg å være uavhengige av sine betegnelser. «Den som snakker om en farges karakter, tenker alltid på en bestemt måte den er brukt på. Det rene fargebegrep finnes ikke», skriver Ludvig Wittgenstein i «Bemerkninger om fargene». Begrepene treffer aldri nyansene. Det vil alltid være et misforhold mellom fargenes kvaliteter og det vi velger å kalle dem.

Umbra er et godt eksempel på en slik omtrentlig benevnelse. Den både er og er ikke en slektning av brunt og grønt, samtidig som den har sitt navn fra et av de frodigste kultur- og naturområdene nord i Italia. Det er fra dette kulturlandskapet Trudi Jaeger har hentet inspirasjon til utstillingen *Umbrian Sequences*. Vinrankesvart og grønn jord. Rå umbra og den antikt brunlige *terra di Siena*. Selv om motivene er gjennomført abstrakte, uten noen som helst likhet med det italienske terrenget, så peker de likevel mot noe bestemt simpelthen i kraft av å være disse spesielle pigmentene på linduk og papir, møysommelig preparert med kaninhudlim, olje og voks. Halvt synsopplevelser, halvt tenkning. Halvt teknikk, halvt magi. Vi begynner etter hvert å se noe som vi i normal persepsjon ikke ser i det vi ser.

For kunstnere som Trudi Jaeger blir det viktig at bldet skal ha sitt eget nærvær. Den som har malt i noen år vet en masse om det som «funker». Noen farger, streker og strøk er mer behagelige enn andre. Kontraster kan gi bildet styrke og skape realitet. Sammensatte former er dramatiske, fragmenter blir gjerne lyriske når kunstneren strør dem utover lerretet. Streken er tanke, strøket er følelse. Slik kan vi gå etter boken og systematisk dekode alle slags linjer og figurer i abstrakt kunst. I dag er dette en problematisk øvelse. Det som en gang ble sett på som den abstrakte kunstens tause, ja nærmest bevissthetsutvidende kunnskap, er nå i ferd med å bli innskrenkende i all sin velkjenthet. Selv et bilde malt med lukkede øyne vil vise seg som noe vi har sett før.

Prosjektet *Umbrian Sequences* vises som bilder på en vegg, men noen av tegningene ligger i bunker fordelt på syv forskjellige bord i visningsrommet. En gang i uken bytter kunstneren ut de øverste, nesten som i et ritual eller en performance. Grensene mellom kunsten som verk og kunsten som handling forsvinner.

Jaeger har malt en reise. Ikke så mye i Umbria, som i malerkunsten selv. Men hun behøvde Umbria for å kunne male den.